

Obsah

Úvod	9
1 lidská sexualita a její změny (Martina Venglářová)	13
Historie zájmu o lidskou sexualitu	13
Vývoj oboru sexuologie	15
Sexuologie v Čechách	16
Sexualita	17
<i>Sexuální chování</i>	19
<i>Sexuální identifikace</i>	21
<i>Sexuální orientace</i>	21
<i>Sexuální emoce</i>	24
Principy přístupu k sexualitě klientů různých typů služeb	24
2 Psychosexuální vývoj a jeho poruchy (Jana Spilková)	27
3 Sexuální poruchy (Martina Venglářová)	35
Sexuální dysfunkce	35
<i>Organické (somatické) příčiny</i>	36
<i>Psychogenní příčiny (funkční poruchy)</i>	37
<i>Přehled a léčba sexuálních dysfunkcí</i>	38
Sexuální deviace	39
<i>Přehled deviací</i>	39
<i>Sexuologická léčba sexuálních deviací</i>	41

4 Práce se sexualitou v rámci organizace (Petr Eisner)	43
Práce se sexualitou jako součást poskytovaných služeb	43
Začátek práce se sexualitou v rámci organizace / sociální služby	45
Sjednocení týmu/organizace	47
Osa zapojení pracovníka do práce se sexualitou člověka s postižením	50
<i>Před osou – Na nule</i>	51
<i>První čtvrtina osy – Respekt</i>	53
<i>Druhá čtvrtina osy – Řešení konkrétních zakázek</i>	59
<i>Polovina osy – Žlom</i>	72
<i>Třetí a čtvrtá čtvrtina osy – Služby</i>	74
Dům sexuality v organizaci	76
<i>Žáklady</i>	78
<i>První patro</i>	79
<i>Druhé patro</i>	81
<i>Třetí patro</i>	83
<i>Střecha</i>	84
Protokol sexuality	85
Služby	91
5 Osvěta (Petr Eisner)	93
Význam sexuální osvěty pro lidi s mentálním postižením	93
Základní předpoklady pro provozování osvěty	94
Cíle sexuální osvěty	95
Kompetence pro poskytování osvěty	97
Frekvencované chyby pracovníků při poskytování osvěty	98
Formy osvěty	99
Obsah osvěty	100
Metodické postupy a pomůcky	102
Sestavení skupiny a práce s ní	111
<i>Práce s jednotlivými účastníky</i>	112
<i>Pravidla průběhu osvěty</i>	113
Spolupráce s rodičem nebo jinou třetí osobou	114
Intimita a soukromí jako podmínky úspěchu	116
6 Sexualita lidí s mentálním postižením (Martina Venglářová, Petr Eisner)	119
Mýty a předsudky o sexualitě lidí s postižením	120
Nahlížení účastných osob na člověka s mentálním postižením	129
<i>Laik – člověk z veřejnosti</i>	129

Rodič	130
Opatrovník	131
Lékař	132
Pracovník v sociálních službách	133
Sám člověk s postižením	134
Principy přístupu k sexualitě lidí s mentálním postižením	134
Specifika sexuálního života lidí s mentálním postižením	136
<i>Možné směry psychosexuálního vývoje osob s mentálním postižením</i>	136
<i>Specifika sexuality podle závažnosti mentálního postižení</i>	139
Problematické aspekty realizace sexuality u lidí s mentálním postižením	141
<i>Obnažování spojené se sexuálním uspokojováním na veřejnosti</i>	142
<i>Nevyžádané sexuální projevy</i>	143
<i>Intimní projevy k rodičům a dalším blízkým osobám</i>	143
<i>Kontakty se členy personálu</i>	144
<i>Patologické projevy sexuality</i>	145
7 Sexuální násilí a zneužívání u lidí s mentálním postižením (Martina Venglářová, Lucie Hrdá)	151
Sexuální násilí – obecná část	151
<i>Vymezení právních pojmů</i>	151
<i>Viktimizace</i>	155
<i>Vysoká latence</i>	155
Sexuální násilí u lidí s mentálním postižením	157
<i>Signály sexuálního násilí</i>	157
<i>Kdo je pachatelem?</i>	160
<i>Doporučené intervence při vzniku incidentu</i>	163
<i>Prevence sexuálního násilí</i>	167
8 Sexualita seniorů (Martina Venglářová)	171
Změny sexuality ve stáří	172
<i>Biologické změny</i>	172
<i>Psychogenní příčiny (funkční poruchy)</i>	173
<i>Časté formy sexuálních dysfunkcí ve stáří</i>	174
Sexualita seniorů v institucích	175
<i>Hledání partnera či partnerky</i>	175
<i>Nedostatek soukromí</i>	176
<i>Podpora intimity seniorů</i>	177
Problematické chování se sexuálním podtextem	178

Obnažování na veřejnosti	178
Masturbace na veřejnosti	179
Sexuální styk mezi partnery trpícími demencí	180
Obtěžování pracovních v přímé péči	181
Postup při řešení problémů	183
Sexuální násilí na seniorech	186
9 Sexualita lidí s duševním onemocněním (Martina Venglářová)	189
Psychózy – vybraná onemocnění	190
Vliv onemocnění na psychosexuální vývoj	193
Problémy v sexuálním životě nemocných s psychózou	195
Žtráta intimity	196
Sexuální dysfunkce	197
Sexuální nezdrženlivost	198
Obtíže ovlivněné sníženými schopnostmi a možnostmi nemocného	200
Sexuální násilí u lidí s psychózou	203
Jiné duševní poruchy se závažnějším dopadem na sexualitu	204
Deprese	204
Manická fáze afektivní poruchy	205
Závislost na psychoaktivních látkách, alkoholu	206